

STÁTNÍ POZEMKOVÝ ÚŘAD**Krajský pozemkový úřad pro Ústecký kraj****Pobočka Děčín**

28. října 979/19

405 01 DĚČÍN

Váš dopis čj. ze dne

SPU 133742/2021
28. dubna 2021

Naše značka

ČGS-441/21/380*SOG-441/0380/2021

Vyřizuje

Praha, dne

20. května 2021

Stanovisko ČGS ke komplexním pozemkovým úpravám v katastrálním území Stará Oleška

Česká geologická služba (ČGS), zřízená pro výkon státní geologické služby v souladu s ustanovením § 17, odst. 2 zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění pozdějších předpisů, na základě písemného oznámení Státního pozemkového úřadu – Krajského pozemkového úřadu pro Ústecký kraj, pobočky Děčín (čj. SPU 133742/2021 ze dne 28. dubna 2021), předkládá v souvislosti s řízením o komplexních pozemkových úpravách stanovisko k existenci chráněných zájmů v katastrálním území Stará Oleška.

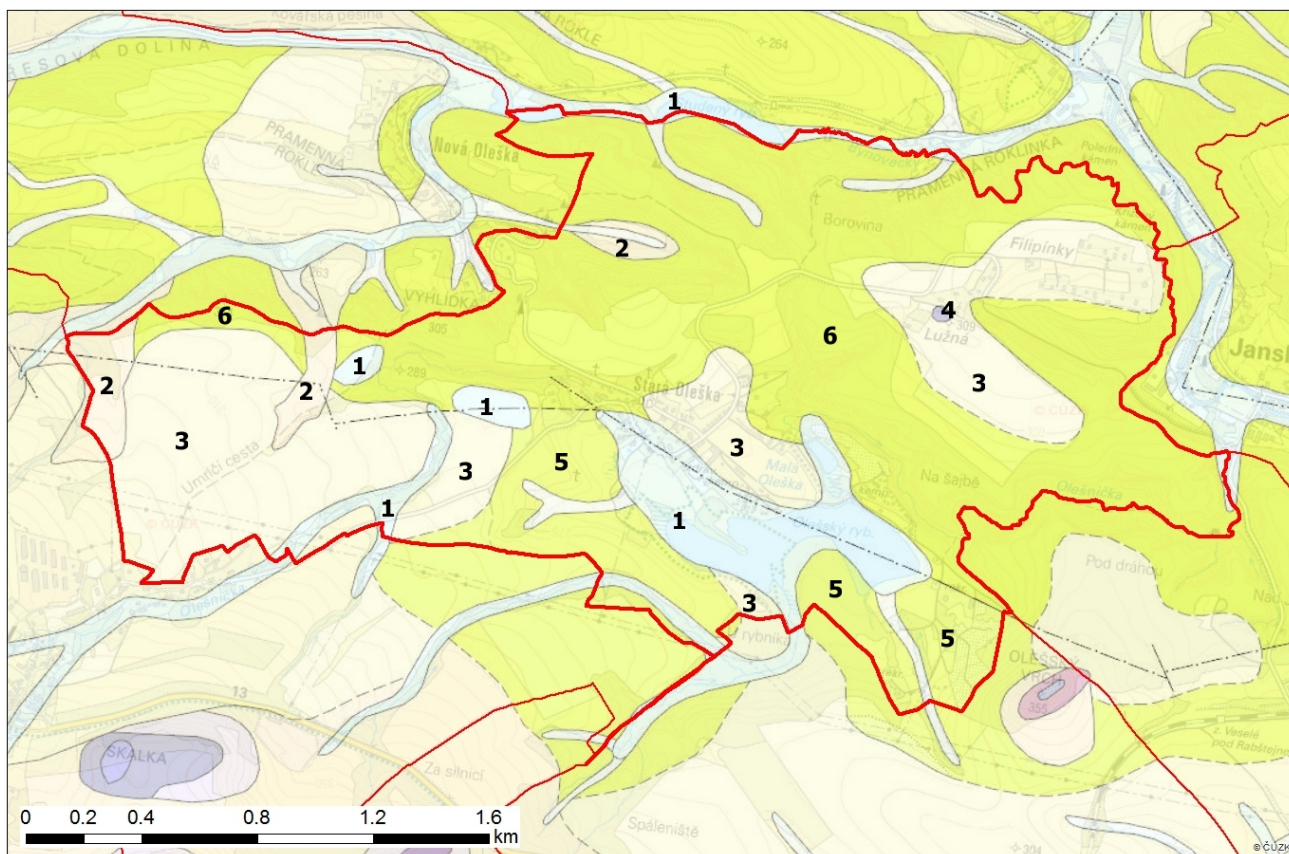
Předkládané stanovisko bylo zpracováno na základě mapových a databázových podkladů ČGS, s ohledem na vymezení katastrálního území Stará Oleška (přesnější a konkrétní vymezení komplexních pozemkových úprav nebylo dodáno). Po prostudování a vyhodnocení příslušných podkladových materiálů uvádí ČGS následující skutečnosti:

GEOLOGICKÉ POMĚRY ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

Geologická stavba zájmového území je zachycena na geologických mapách ČR měřítka 1 : 50 000, list 02-23 Děčín a 02-24 Nový Bor. Horninové podloží řešeného území je tvořeno zejména uloženinami (sedimenty) druhohorního (křídového) a čtvrtohorního (kvartérního) stáří (viz obr. 1).

V ploše zájmového území jednoznačně dominují uloženiny křídového stáří, jmenovitě **křemenné pískovce** jizerského souvrství (položka 6 na obr. 1). Jsou vyvinuty ve formě kvádrových pískovců jemnozrnného až hrubozrnného charakteru, jsou obvykle masivní, horizontálně uložené a obvykle deskovitě odlučné. Obecně mají velmi dobrou propustnost. Tento typ hornin tvoří podloží zejména severní části dotčeného katastrálního území, včetně větší části intravilánu obce Stará Oleška. Severně od intravilánu obce jsou v těchto pískovcích dokonce vyvinuta skalní města s typickými morfoloogickými útvary.

Jižní část řešeného území leží rovněž na druhohorních usazeninách, které jsou charakteru **vápni-
tých jílovců až slínovců** s vložkami vápničitých pískovců příp. vápničitých prachovců (položka 5 na obr. 1) březenského souvrství. Tyto uvedené typy jsou proti pískovcům jizerského souvrství nápadně odděle-
ny tektonickou poruchou, která způsobuje, že mladší pískovce jsou zdánlivě nad mladšími jílovcí. Záro-
veň často tento typ sedimentů zapříčiňuje posun vrchních vrstev geologického podloží nebo celých skal,
které se po relativně měkkých a kluzkých jílovcích mohou dávat do pohybu a vytvářet svahově nestabili-
ty (sesuvy).

Obr. 1. Výřez geologické mapy (zdroj: mapy.geology.cz/geocr50) s vyznačenými hranicemi katastrálního území Stará Oleška (silná červená linie). Legenda: **1** – říční (fluviální) a splachové (deluviofluviální) hlíny, písky a šterky (kvartér); **2** – svahové (deluviofluviální) sedimenty (kvartér); **3** – naváté (eolické) spraše a sprašové hlíny (kvartér); **4** – bazalt (terciér); **5** – vápnité jílovce a slínovce (křída – březenské souvrství); **6** – křemenné pískovce (křída – jizerské souvrství).

Významné tektonické poruchy (zlomy) jsou dokumentovány zejména v jižní části území (viz obr. 1) a jsou směru východ–západ. U kvádrových pískovců je rozpukání puklinami subvertikálního úklonu a lokálního rozsahu velmi hojné a naprosto běžné.

Severovýchodní část intravilánu obce a zejména pak jižní část zájmového katastrálního území (oblast Umrlčí cesty mezi Huntířovem a Starou Oleškou) a okolí chatové osady Filipínky (Lužná) jsou přerušeny čtvrtohorními usazeninami navátého charakteru – **sprašemi a sprašovými hlínami** (položka 3 na obr. 1). Tyto horniny jsou charakteru jemnozrnných prachovitých zemin s jemně písčitou příměsí a proměnlivým obsahem CaCO_3 . Spraše a sprašové hlíny jsou náchylné k prosedání a rozbředavosti. Mocnosti těchto akumulací jsou velice variabilní a pohybují se obvykle v řádu prvních metrů (na řešeném území není mocnost vrtnými pracemi ověřena).

Oblast rybníka Malá Oleška a Olešského rybníka je dominantním územím s vyvinutými uloženými říčního a splachového původu. Jedná se zejména o nepevněné **písky a hlíny**, popř. šterky (polož-

ka 1 na obr. 1). Tyto dále obvykle vyplňují osy údolí a lemují vodní toky – zejména Olešničku a na severu potom Bynovecký potok. Jejich rozšíření v podstatě odpovídá rozsahu zátopového území. Mezi intravilánem obce a návrším Vyhlička (305 m n. m.) jsou potom dokumentovány dva nevelké reliktu starších říčních uloženin štěrkopískového charakteru, které na povrchu reprezentují roztroušené valouny štěrkové velikosti.

Méně významným horninovým typem v zájmovém území jsou čtvrtohorní **svahoviny** (deluviální uloženiny; položka 2 na obr. 1), které nabývají charakteru písčitohlinitých až hlinitopísčitých sedimentů. V podstatnější mocnosti (nad 2 m) se vyskytují pouze sporadicky a obvykle jsou generovány rozpadem a následným gravitačním transportem výše uvedených kvádrových pískovců budujících vyšší partie svahu.

Výskyt vulkanických hornin pronikajících skrze druhohorní usazeniny je v zájmovém území zcela marginální. Je dokumentován pouze jeden drobný výskyt **bazaltů** jižně od chatové osady Lužná (viz položka 4 na obr. 1), který však netvoří výchoz v pravém slova smyslu, jedná se spíše o povrchové hromadění zvětrávajících kamenů až bloků.

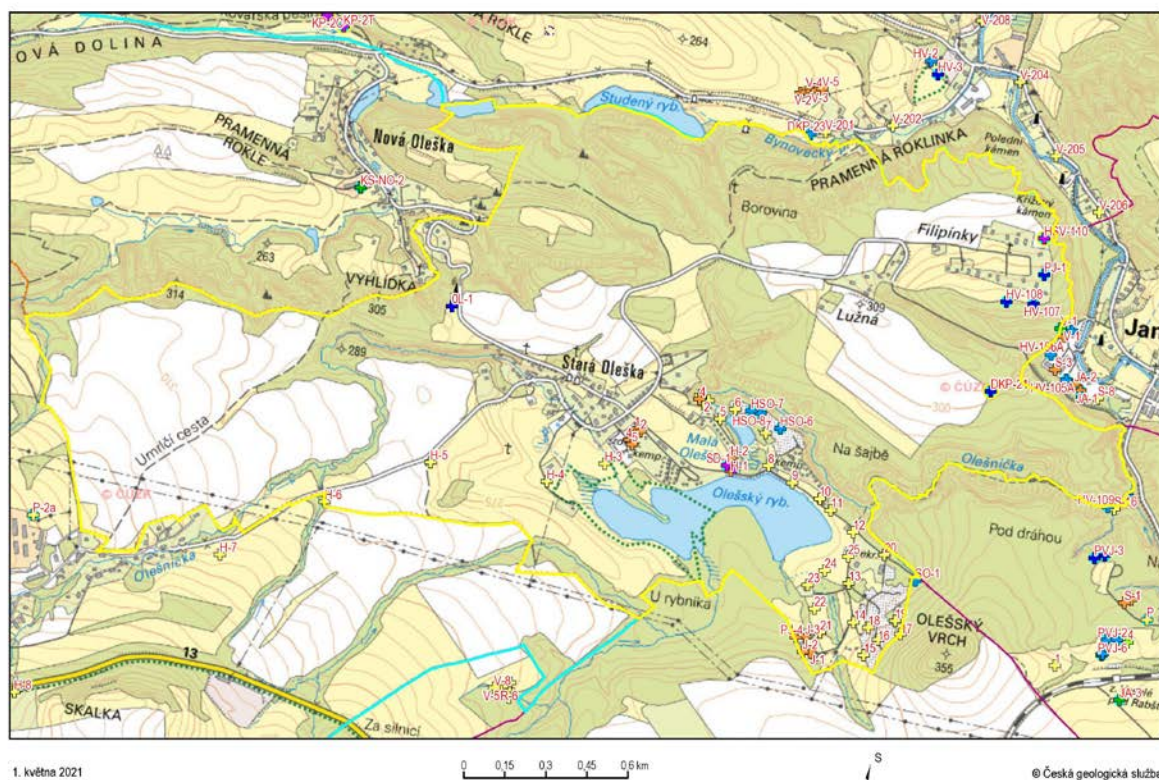
Česká geologická služba v zájmovém území **neviduje žádnou významnou geologickou lokalitu**.

OCHRANA ZDROJŮ NEROSTNÝCH SUROVIN

V předmětném katastrálním území Stará Oleška se **nenachází žádné ložisko nerostných surovin a ani prognózní zdroj nerostných surovin**, na které by se vztahovaly právní předpisy [zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů, dále ustanovení § 13, odst. 1 zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění pozdějších předpisů, ve vztahu k ochraně zjištěných a předpokládaných ložisek nerostů] a rovněž vyhláška MŽP č. 369/2004 Sb., o projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací, oznamování rizikových geofaktorů a o postupu při výpočtu zásob výhradních ložisek, ve znění pozdějších předpisů, která v příloze č. 2 definuje prognózní zdroje zařazené do subregistrů P, R, Q. Stav lze ověřit na volně přístupné mapové aplikaci ČGS: mapy.geology.cz/suris/.

Celé zájmové katastrální území Stará Oleška bylo předmětem geologických průzkumů spojených zejména s inženýrskogeologickým průzkumem, dále s hydrogeologickým průzkumem, monitorovacím, indikačním a sanačním průzkumem a to až do hloubky 177 m (hydrogeologické vrty HSO-7, SD-1 KP-3, DKP-21, HSV-110, SO-1, atd.; odkazy viz [4] až [9]) a s vyhledávacím průzkumem do turonu (do hloubky až 60 m) za účelem ověření a výzkumu distribuce radioaktivních surovin a nerudných surovin – sklárských a slévarenských písků (vrt 0L-1) [3].

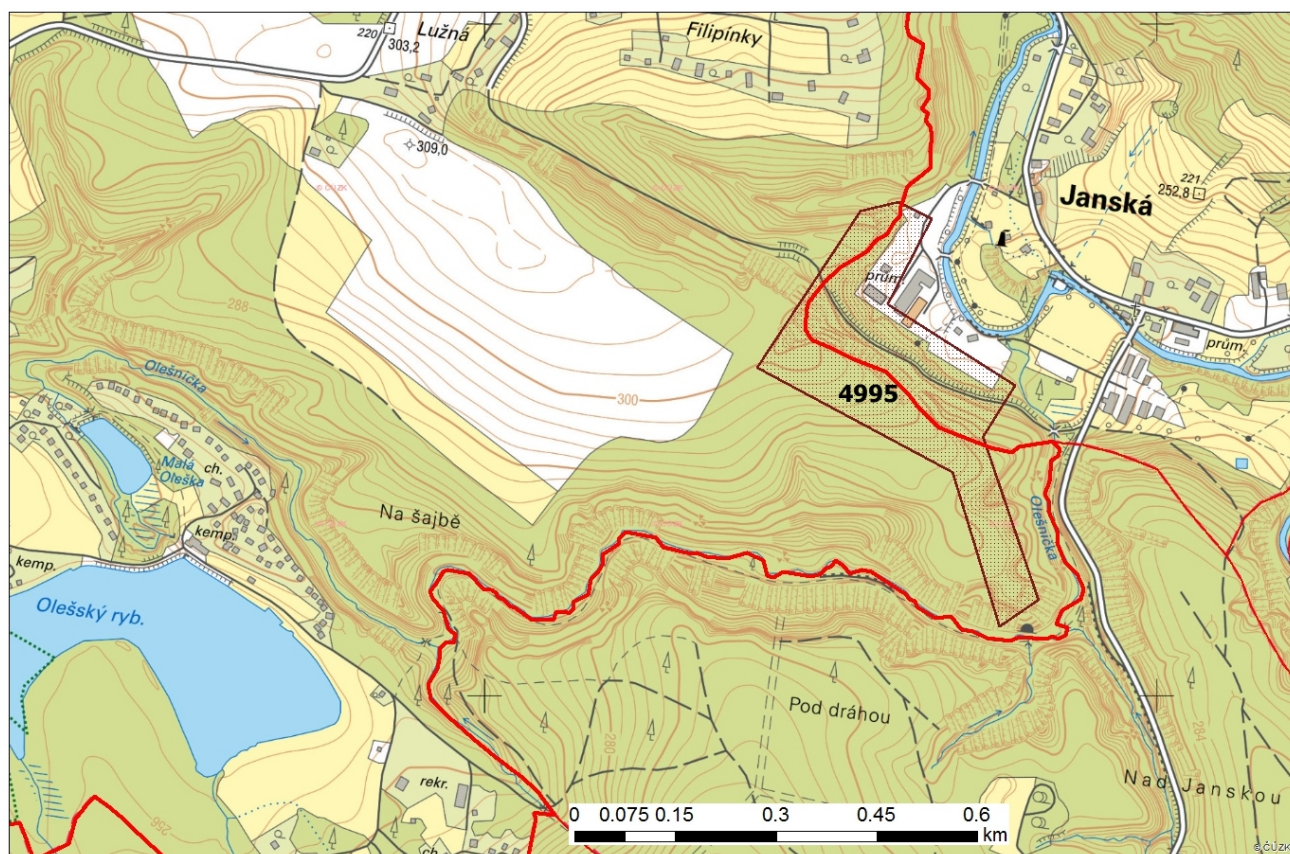
V katastrálním území Stará Oleška se nachází ochranné pásmo vodního zdroje 1. Stupně ke studni SO-1 Stará Oleška, které bylo stanovené MMě Děčín pod čj. OZP/120956/08/84556/2008/Šev dne 16. října 2008.

Obr. 2. Vrtná prozkoumanost (zdroj: mapy.geology.cz/suris/) v katastrálním území Stará Oleška (silná žlutá linie).

RIZIKA – PODOLOVANÁ ÚZEMÍ A STARÁ DŮLNÍ DÍLA

Z mapových podkladů (viz obr. 3) a textové zprávy [1] a [2] vyplývá, že ve východní části katastrálního území Stará Oleška v minulosti probíhala historická důlní činnost – hlubinná ražba štoly, pravděpodobně za účelem vybudování podzemního obranného objektu. Do katastrálního území Stará Oleška zasahuje část poddolované plochy pod názvem **Jánská-Stará** (č. ID 4995), pravděpodobného stáří před rokem 1945. K tomuto objektu se archivní dokumentace dochovala jen částečně [2]. V předmětném území probíhalo inženýrskogeologické posouzení z hlediska mechanických vlastností okolní hornin, dále zakládání podzemní stavby a ražba štoly. Poddolované plochy a vlivy důlní činnosti jsou podstatnou součástí při projektovém řešení a realizaci staveb na poddolovaném území podle ČSN 73 0039.

Obr. 3. Zákres pozice starého důlního díla – poddolovaného území (*hnědá šrafra*, č. 4995) ve východní části katastrálního území Stará Oleška (*silná červená linie*; zdroj: mapy.geology.cz/dulni_dila_poddolovani/).

RIZIKA – SESUVNÁ ÚZEMÍ A SVAHOVÉ NESTABILITY

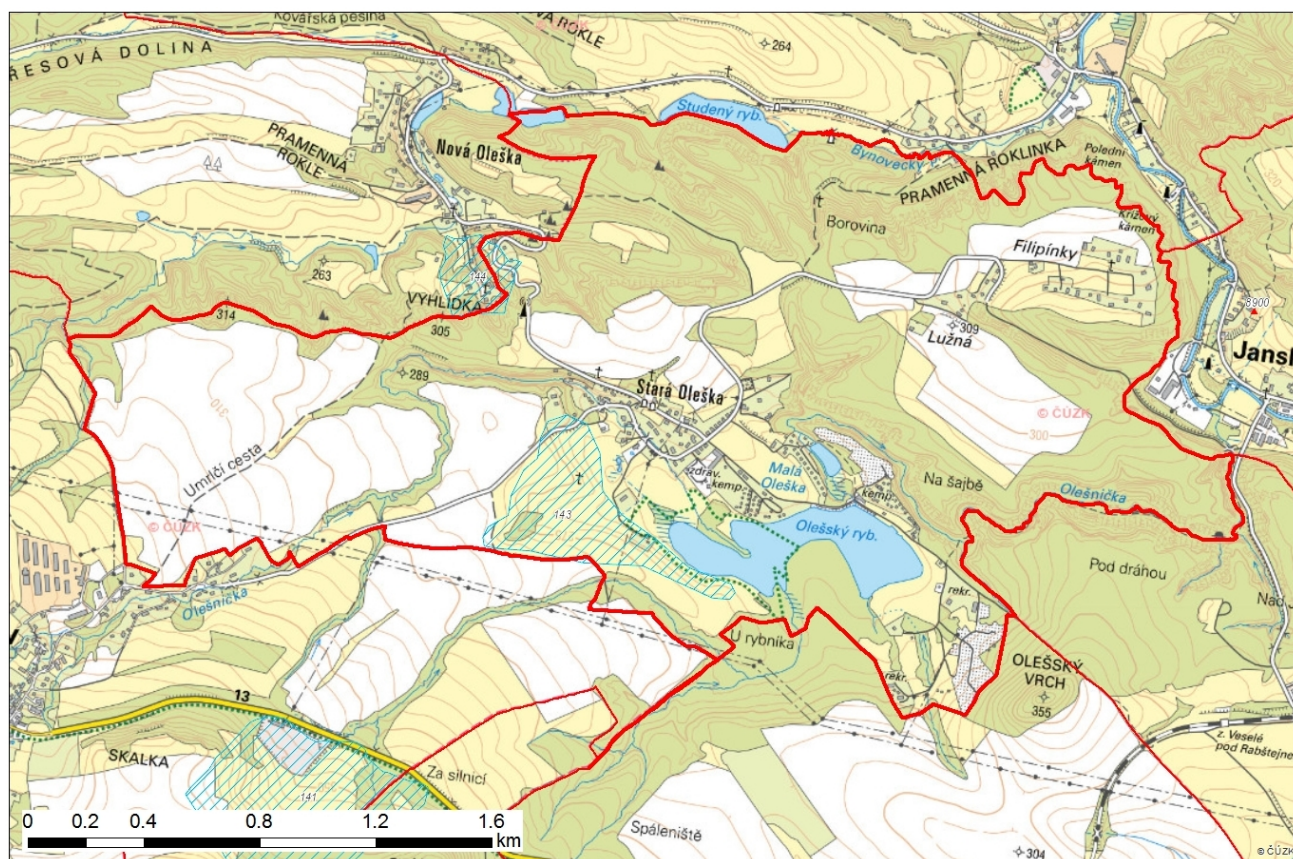
V zájmovém území ČGS eviduje **dvě území svahových nestabilit** (obr. 4 až 6). Jedná se o plošné nestability s potenciální aktivitou (viz mapy.geology.cz/svahove_nestability/).

Sesuvné území č. 143 (detail na obr. 5) se nachází v oblasti jižně od intravilánu Staré Olešky na svazích s východní a severovýchodní expozicí. Svahy tvořené vápnitými jílovci březenského souvrství jsou zamokřené, území bylo revidováno v roce 2006.

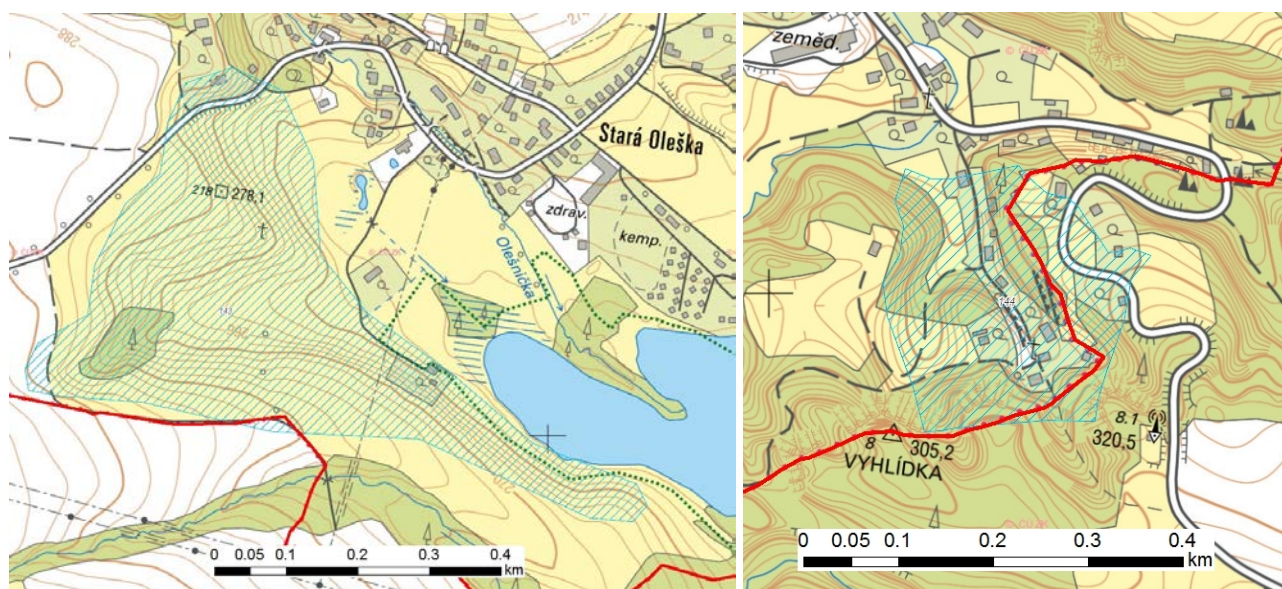
Sesuvné území č. 144 (detail na obr. 6) se nachází v oblasti severozápadně od intravilánu Staré Olešky a částečně překračuje na katastrální území Nová Oleška. Sesuvné území se nachází v prostoru tvořeném křemennými pískovci, na svazích s expozicí k severu. Ke svahovým pohybům pískovcových hornin a jejich zvětralin dochází zejména v důsledku kombinace jejich rozpukání, činnosti vody a gravitačních procesů. Revize tohoto území proběhla v roce 1977.

V případě svahových nestabilit obecně platí, že **na jejich povrchu nelze doporučit, bez podrobných inženýrskogeologických průzkumných prací, žádnou stavební činnost**. V případě budování místních polních a obslužných cest je **nutné počítat s jejich možným poškozením** drobnými posuny a propady a mělo by se důsledně dbát na to, aby **nedocházelo k podkopání akumulací paty svahu** se sesuvy a nové aktivaci sesuvů.

Při případných terénních úpravách v rámci komplexních pozemkových úprav bude nutné svahové nestability revidovat.

Obr. 4. Distribuce svahových nestabilit v katastrálním území Stará Oleška (silná červená linie). Legenda: modrá šrafa – plošné nestability neaktivní nebo dočasně uklidněné. Zdroj¹⁾: mapy.geology.cz/svahove_nestability/.

Obr. 5 a 6. Detaily distribuce svahových nestabilit v prostoru jižní (vlevo) a západní (vpravo) části katastrálního území Stará Oleška (silná červená linie). Legenda: modrá šrafa – plošné nestability neaktivní nebo dočasně uklidněné. Zdroj¹⁾: mapy.geology.cz/svahove_nestability/.

¹⁾Provozování *Registru sesuvů Geofundu* bylo od 1. ledna 2011 převedeno v plném rozsahu z Geofundu na ČGS, která v evidenci pokračuje v rámci *Registru svahových nestabilit ČGS*. Registr svahových nestabilit ČGS i Registr sesuvů Geofundu jsou spojeny a zpřístupněny pomocí mapové aplikace „Mapa svahových nestabilit České republiky“ na internetové adrese mapy.geology.cz/svahove_nestability/. Registry spolu vytvářejí informační základnu o svahových nestabilitách na území České republiky.

RIZIKA – RADONOVÉ RIZIKO

Z hlediska měření radonového rizika z geologického podloží (viz mapy.geology.cz/radon) je větší na zájmovém území vzhledem k sedimentárnímu pokryvu klasifikována jako **území s nízkým radonovým rizikem** (radonový index 1 = nízký) bez nutných protiradonových opatření. Výjimku tvoří části území vymezené rozsahem vulkanických hornin (bazalty), které jsou klasifikovány jako území se **středním radonovým rizikem** (radonový index 2 = střední). Obecně se při tomto stupni doporučuje věnovat zvýšenou pozornost protiradonovým opatřením ve stávajících budovách. Případná nová výstavba na plochách se středním radonovým rizikem je potom podmíněna radonovým průzkumem základové půdy dle příslušných předpisů. Při využívání místních zdrojů podzemní vody pro pitné účely se doporučuje analýza podzemní vody na radioaktivní prvky.

DOPORUČENÍ A ZÁVĚRY

Česká geologická služba sděluje Státnímu pozemkovému úřadu, Krajskému pozemkovému úřadu pro Ústecký kraj, pobočce Děčín, že po prostudování příslušných podkladů k řízení o komplexních pozemkových úpravách v katastrálním území Stará Oleška má následující upozornění:

- V zájmovém území existují oblasti svahových nestabilit potenciální aktivity. **Při případných terénních úpravách v rámci komplexních pozemkových úprav bude nutné svahové nestability revidovat.** Na povrchu sesuvů **nelze doporučit, bez podrobných inženýrskogeologických průzkumných prací, žádnou stavební činnost.** V případě budování místních polních a obslužných cest je **nutné počítat s jejich možným poškozením** drobnými posuny a propady a mělo by se důsledně dbát na to, aby **nedocházelo k podkopání akumulací paty svahu** se sesuvy a nové aktivaci sesuvů.
- Na východě předmětného katastrálního území Stará Oleška **se nachází staré důlní dílo – poddolované území** s názvem Jánská-Stará (evidovaná pod č. ID 4995).
- **Radonové riziko** lokálně dosahuje indexu 2 (střední).

Česká geologická služba dále sděluje, že v uvedeném katastrálním území nemá žádné své zájmy ani zde nevlastní či nespravuje žádná zařízení, pro něž by bylo třeba při komplexních pozemkových úpravách vytvářet podmínky k jejich ochraně podle zvláštních právních předpisů.

Sestavil:

– oblastní geolog ČGS

Spolupracoval:

– oblastní specialista ČGS pro ložiskovou geologii

Schválila:

zástupkyně vedoucího Správy oblastních geologů ČGS

Použité podklady:

- [1] Godány, J. et al. (2003): Regionální surovinová politika Ústeckého kraje. – Krajský úřad Ústeckého kraje. MPO ČR.
- [2] Záleský, Jaroslav (1961): Závěrečná zpráva číslo 172 o převzetí a vyztužení chodeb na akci Janská - zakázka U 923/P-PP, Vojenský projektový ústav, Praha, GF P000588
- [3] Klein, Vladimír (1967): Litofaciální analýza a výzkum geneze sklářských písků v křídových pískovcových oblastech, Ústřední ústav geologický, Praha, GF P019910
- [4] Polesná, Jana – Tourková, Jana – Zýma, Zdeněk (1991): Stará Oleška - hydrogeologický průzkum, VODNÍ ZDROJE, a.s. P076992
- [5] Hamáček, Jan (1978): Janská-průzkum znečištění podzemní vody ropnými látkami – Závěrečná zpráva P026233, Stavební geologie, Praha
- [6] Bittman, Jiří – Brožek, Petr – Horák, Josef (1980): Hydrogeologický průzkum v povodí Dolní Kamenice, Stavební geologie, Praha, FZ005870
- [7] Gloeckner, Petr (1997): Děčín - teplé vody, archivní rešerše, závěrečná zpráva, Okresní úřad, Děčín, P092013
- [8] Votruba, Jaroslav (1987): Zpráva o výsledku geologického průzkumu pro vodovod a kanalizaci ve Staré Olešce, Stavoprojekt, Ústí n. Labem (dříve KPUVMV), P057636
- [9] Hertlová, Lucie – Kamas, Jiří – Sotolářová, Markéta (2009): Janská - Veselé, analýza rizik na území po bývalé Sovětské armádě, závěrečná zpráva, EPS biotechnology, s.r.o. AR P128023